

Lösningar/svar

Uppgift 1

1a: Variabeldefinition: $x_j = 1$ om paketet från leverantör j köps, 0 om inte.

$$\begin{aligned} \min z &= 8x_1 + 7x_2 + 5x_3 + 3x_4 + 6x_5 + x_6 \\ \text{då } 5x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 2x_4 + 4x_5 + x_6 &\geq 11 \\ x_j &\in \{0, 1\} \text{ för } j = 1, 2, 3, 4, 5, 6 \end{aligned}$$

1b: Substitutionen ger

$$\begin{aligned} \max z &= 8x_1 + 7x_2 + 5x_3 + 3x_4 + 6x_5 + x_6 - 30 \\ \text{då } 5x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 2x_4 + 4x_5 + x_6 &\leq 8 \\ x_j &\in \{0, 1\} \text{ för } j = 1, 2, 3, 4, 5 \end{aligned}$$

Nu betyder $x_j = 1$ att paketet från leverantör j inte köps.

1c: Indata: c_k : värde, a_k : antal doser.

Definitioner:

Tillstånd: $s_k =$ det antal doser som fås av de k första leverantörerna.

Styrning: $x_k = 1$ om paketet från leverantör k köps, 0 om inte.

Överföringsfunktion: $s_{k-1} = s_k - a_k x_k$.

Målfunktion: $f_k(s_k) = \max_{x_k} (c_k x_k + f_{k-1}(s_{k-1}))$.

$0 \leq s_k \leq 8$ för alla k . $s_0 \geq 0$, $s_6 = 8$. $f_0(s_0) = 0$.

1d:

Iteration 1:

$x_1 \setminus s_1$	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	-	-	-	-	-	8	8	8	8
$f_1(s_1)$	0	0	0	0	0	8	8	8	8
$\hat{x}_1(s_1)$	0	0	0	0	0	1	1	1	1

Iteration 2:

$x_2 \setminus s_2$	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	0	0	0	0	0	8	8	8	8
	-	-	-	-	7	7	7	7	7
$f_2(s_2)$	0	0	0	0	7	8	8	8	8
$\hat{x}_2(s_2)$	0	0	0	0	1	0	0	0	0

Iteration 3:

$x_3 \setminus s_3$	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	0	0	0	0	7	8	8	8	8
	-	-	-	5	5	5	5	12	13
$f_3(s_3)$	0	0	0	5	7	8	8	12	13
$\hat{x}_3(s_3)$	0	0	0	1	0	0	0	1	1

Iteration 4:

$x_4 \setminus s_4$	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	0	0	0	5	7	8	8	12	13
	-	-	3	3	3	8	10	11	11
$f_4(s_4)$	0	0	3	5	7	8	10	12	13
$\hat{x}_4(s_4)$	0	0	1	0	0	0	1	0	0

Iteration 5:

$x_5 \setminus s_5$	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	0	0	3	5	7	8	10	12	13
	-	-	-	-	6	6	9	11	13
$f_5(s_5)$	0	0	3	5	7	8	10	12	13
$\hat{x}_5(s_5)$	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Iteration 6:

$x_6 \setminus s_6$	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	0	0	3	5	7	8	10	12	13
	-	1	1	4	6	8	9	11	13
$f_5(s_5)$	0	1	3	5	7	8	10	12	13
$\hat{x}_5(s_5)$	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Uppnystning: $s_6 = 8$, $x_6 = 0$, $s_5 = 8$, $x_5 = 0$, $s_4 = 8$, $x_4 = 0$, $s_3 = 8$, $x_3 = 1$, $s_2 = 5$, $x_2 = 0$, $s_1 = 5$, $x_1 = 1$, $s_0 = 0$. $z = 13$.

Svar i ord: Köp inte doser från leverantör 1 och 3, dvs. AstraZeneca och Janssen-Cilag. Det ger precis rätt antal doser. Kostnaden blir $30 - 13 = 17$.

1e: Högerledet ändras då till 6. Använd kolumnen med $s_6 = 6$ i uppgift d. Nysta upp: $s_6 = 6$, $x_6 = 0$, $s_5 = 6$, $x_5 = 0$, $s_4 = 6$, $x_4 = 1$, $s_3 = 4$, $x_3 = 0$, $s_2 = 4$, $x_2 = 1$, $s_1 = 0$, $x_1 = 0$, $s_0 = 0$. $z = 10$.

Svar i ord: Köp inte doser från leverantör 2 och 4, dvs. CureVac och Moderna. Det ger precis rätt antal doser. Kostnaden blir $30 - 10 = 20$.

1f: Om alla målfunktionskoefficienter multipliceras med 2, kommer alla värden i tabellerna all fördubblas, men ordningen mellan dem kommer inte att förändras, så man får precis samma lösning. (Alternativ motivering: Omskalning av målfunktionen ändrar inte optimallösningen.)

Uppgift 2

2a: Subproblem (Lagrangerelaxation):

$$\varphi(u) = \min -8x_1 - 7x_2 - 5x_3 - 3x_4 - 6x_5 - x_6 + 30 + u(5x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 2x_4 + 4x_5 + x_6 - 8) = (5u - 8)x_1 + (4u - 7)x_2 + (3u - 5)x_3 + (2u - 3)x_4 + (4u - 6)x_5 + (u - 1)x_6 - 8u + 30$$

då $x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6 \in \{0, 1\}$

F.ö. se kurslitteraturen.

2b: $\bar{u} = 0$ ger $\varphi(0) = \min -8x_1 - 7x_2 - 5x_3 - 3x_4 - 6x_5 - x_6 + 30$ då $x \in \{0, 1\}$, vilket har lösningen $x_1 = 1, x_2 = 1, x_3 = 1, x_4 = 1, x_5 = 1, x_6 = 1$, och $\varphi(0) = 30 - 30 = 0$, vilket ger $\underline{v} = 0$. Subgradient: $\xi = 11 > 0$ så lösningen är inte tillåten och ingen övre gräns fås.

$\bar{u} = 1$ ger $\varphi(1) = \min -3x_1 - 3x_2 - 2x_3 - x_4 - 2x_5 - 8 + 30$ då $x \in \{0, 1\}$, vilket har lösningen $x_1 = 1, x_2 = 1, x_3 = 1, x_4 = 1, x_5 = 1, x_6 = 0$, och $\varphi(1) = 30 - 19 = 11$, en bättre undre gräns, $\underline{v} = 11$. Vi får subgradient $\xi = 10$, så lösningen är inte tillåten och ingen övre gräns fås.

$\bar{u} = 1.5$ ger $\varphi(1.5) = \min -0.5x_1 - x_2 - 0.5x_3 + 0.5x_6 - 12 + 30$ då $x \in \{0, 1\}$, vilket har lösningen $x_1 = 1, x_2 = 1, x_3 = 1, x_4 = 0, x_5 = 0, x_6 = 0$, och $\varphi(1.5) = 30 - 14 = 16$, en bättre undre gräns, $\underline{v} = 16$. Vi får subgradient $\xi = 4$, så lösningen är inte tillåten och ingen övre gräns fås.

$\bar{u} = 1.6$ ger $\varphi(1.6) = \min -0.6x_2 - 0.2x_3 + 0.2x_4 + 0.4x_5 + 0.6x_6 - 12.8 + 30$ då $x \in \{0, 1\}$, vilket har lösningen $x_1 = 0, x_2 = 1, x_3 = 1, x_4 = 0, x_5 = 0, x_6 = 0$, och $\varphi(1.6) = 30 - 13.6 = 16.4$, en bättre undre gräns, $\underline{v} = 16.4$. Vi får subgradient $\xi = -1 < 0$, lösningen tillåten, ger övre gräns $30 - 12 = 18$. (Man kan också sätta $x_1 = 1$, vilket ger subgradient $\xi = 4 > 0$, vilket visar att vi faktiskt har dualt max, med både en positiv och en negativ subgradient.)

$\bar{u} = 1.7$ ger $\varphi(1.7) = \min 0.5x_1 - 0.2x_2 + 0.1x_3 + 0.4x_4 + 0.8x_5 + 0.7x_6 - 13.6 + 30$ då $x \in \{0, 1\}$, vilket har lösningen $x_1 = 0, x_2 = 1, x_3 = 0, x_4 = 0, x_5 = 0, x_6 = 0$, och $\varphi(1.7) = 30 - 13.8 = 16.2$, inte en bättre undre gräns. Vi får subgradient $\xi = -4 < 0$, lösningen tillåten, med $z = 30 - 7 = 23$, vilket inte är en bättre övre gräns.

Bästa gränser: $16.4 \leq v^* \leq 18$. Gränserna visar inte att vi har funnit optimum.

2c: Vi vill alltså att minimering av $(5u - 8)x_1 + (4u - 7)x_2 + (3u - 5)x_3 + (2u - 3)x_4 + (4u - 6)x_5 + (u - 1)x_6$ ska ge lösningen $x_1 = 1, x_2 = 0, x_3 = 1, x_4 = 0, x_5 = 0, x_6 = 0$. Detta kräver att $(5u - 8) \leq 0, (4u - 7) \geq 0, (3u - 5) \leq 0, (2u - 3) \geq 0, (4u - 6) \geq 0, (u - 1) \geq 0$, dvs. $u \leq 8/5 = 1.6, u \geq 7/4 = 1.75, u \leq 5/3 \approx 1.67, u \geq 3/2 = 1.5, u \geq 6/4 = 1.5, u \geq 1$, vilket ger $u \geq 1.75$ och $u \leq 1.6$, vilket inte har någon lösning. Vi har alltså inte styrbarhet.

Uppgift 3

3a: Dantzig-Wolfe: Subproblemet återfinnes ovan (men med $0 \leq x \leq 1$ istället för $x \in \{0, 1\}$, vilket inte gör någon skillnad). Masterproblemet blir (utan konstanten 30)

$$\begin{aligned} \max \quad & q \\ \text{då} \quad & q \leq -8x_1^{(l)} - 7x_2^{(l)} - 5x_3^{(l)} - 3x_4^{(l)} - 6x_5^{(l)} - x_6^{(l)} + \\ & u(5x_1^{(l)} + 4x_2^{(l)} + 3x_3^{(l)} + 2x_4^{(l)} + 4x_5^{(l)} + x_6^{(l)} - 8) \text{ för alla } l \\ & u \geq 0 \end{aligned}$$

Metoden itererar mellan subproblemet och masterproblemet. Subproblemet löses för givna värden på u , och ger en undre gräns, $\varphi(\bar{u})$, samt en ny lösning, $x^{(l)}$, till masterproblemet. Masterproblemet löses med alla kända $x^{(l)}$, och ger en övre gräns, samt nytt $\bar{u}$ till subproblemet. Metoden avslutas då den undre gränsen är lika med den övre.

Då läser man ut den duala lösningen, λ , till masterproblemet, och skapar den optimala lösningen som $\sum_l \lambda_l x^{(l)}$.

3b: Punkten $(1, 1, 1, 1, 1, 1)$ ger snitt: $q \leq -30 + 11u$.

Punkten $(1, 1, 1, 1, 1, 0)$ ger snitt: $q \leq -29 + 10u$.

Punkten $(1, 1, 1, 0, 0, 0)$ ger snitt: $q \leq -20 + 4u$.

Punkten $(0, 1, 0, 0, 0, 0)$ ger snitt: $q \leq -7 - 4u$.

Masterproblemet blir alltså

$$\begin{aligned} v_{DM} = \max \quad & q \\ \text{då} \quad & q \leq -30 + 11u \quad (1) \\ & q \leq -29 + 10u \quad (2) \\ & q \leq -20 + 4u \quad (3) \\ & q \leq -7 - 4u \quad (4) \\ & u \geq 0 \end{aligned}$$

Snitt 3 och 4 är aktiva i maximum, som fås i $u = 13/8 = 1.625$, med $q = -27/2 = -13.5$. Vi får alltså $\bar{v} = v_{DM} = -13.5$, eller med konstanten $30 - 13.5 = 16.5$. Vi har tidigare (utan subproblemlösningen för $u = 1.6$) fått $\underline{v} = 16.2$, så $16.2 \leq v^* \leq 16.5$.

$\bar{u} = 1.625$ ger $\varphi(1.625) = \min 0.125x_1 - 0.5x_2 - 0.125x_3 + 0.25x_4 + 0.5x_5 + 0.625x_6 - 13 + 30$ då $x \in \{0, 1\}$, vilket har lösningen $x_1 = 0, x_2 = 1, x_3 = 1, x_4 = 0, x_5 = 0, x_6 = 0$, och $\varphi(1.625) = 30 - 13.625 = 16.375$, en bättre undre gräns, $\underline{v} = 16.375$. Vi har nu $16.375 \leq v^* \leq 16.5$.

Snittet från denna lösning blir: $q \leq -12 - u$. Om man adderar detta snitt (5) till masterproblemet, fås att snitt 3 och 5 är aktiva i optimum. Detta ger $u = 1.6$, samt $q = -68/5 = -13.6$, vilket ger övre gräns $30 - 13.6 = 16.4$.

$\bar{u} = 1.6$ ger (som beskrivs i uppgift 2) lösningen $x_1 = 0, x_2 = 1, x_3 = 1, x_4 = 0, x_5 = 0, x_6 = 0$, och $\varphi(1.6) = 16.4$. Både övre och undre gräns är nu lika med 16.4, så vi har funnit optimum. Den sista subproblemlösningen var densamma som den tidigare, så det blir inget nytt snitt i masterproblemet, som därför inte behöver lösas om.

LP-dualen av masterproblemet blir

$$\begin{aligned} v_{DM} = \min \quad & -30\lambda_1 - 29\lambda_2 - 20\lambda_3 - 7\lambda_4 - 12\lambda_5 \\ \text{då} \quad & -11\lambda_1 - 10\lambda_2 - 4\lambda_3 + 4\lambda_4 + \lambda_5 \geq 0 \\ & \lambda_1 + \lambda_2 + \lambda_3 + \lambda_4 + \lambda_5 = 1 \\ & \lambda_1, \lambda_2, \lambda_3, \lambda_4, \lambda_5 \geq 0 \end{aligned}$$

Komplementaritet ger via inaktiva snitt $\lambda_1 = 0, \lambda_2 = 0$ och $\lambda_4 = 0$. Eftersom $u > 0$, får vi $-4\lambda_3 + \lambda_5 = 0$, som tillsammans med $\lambda_3 + \lambda_5 = 1$ ger $\lambda_3 = 1/5 = 0.2$ och $\lambda_5 = 4/5 = 0.8$. Den optimala primala lösningen blir då $x = \lambda_3 x^{(3)} + \lambda_5 x^{(5)} = 0.2(1, 1, 1, 0, 0, 0) + 0.8(0, 1, 1, 0, 0, 0) = (0.2, 1, 1, 0, 0, 0)$.

(Extrakoll: Insättning ger att bivillkoret är uppfyllt med likhet.)

Lösning av LP-problemet (via LP-dualen) ger samma lösning.

3c: I första iterationen i uppgift b har vi mastersnitten $q \leq -30 + 11u, q \leq -29 + 10u, q \leq -20 + 4u$ och $q \leq -7 - 4u$. Vi har även undre gränsen -13.8 , så alla u som uppfyller $-30 + 11u > -13.8, -29 + 10u > -13.8, -20 + 4u > -13.8$ och $-7 - 4u > -13.8$ kan ge en högre undre gräns. (Rita detta område.)

Detta ger $u > 1.4727$, $u > 1.52$, $u > 1.55$, $u < 1.7$, så vi kan t.ex. ta $u = 1.6$. Om man stoppar in $u = 1.6$ i masterproblemet i första iterationen fås $q \leq -12.4$, $q \leq -13$, $q \leq -13.6$, $q \leq -13.4$. Eftersom dessa värden alla är större än -13.8 , kan en högre undre gräns fås. (Visa grafiskt att $u = 1.6$ skär detta område.)

Uppgift 4

4a: Modell:

$$\begin{aligned} v^* = \min \quad & -8x_1 - 7x_2 - 5x_3 - 3x_4 - 6x_5 - x_6 + 3y \\ \text{då} \quad & 5x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 2x_4 + 4x_5 + x_6 - 2y \leq 8 \\ & x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6 \leq 1 \\ & x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6 \geq 0 \\ & y \in \{0, 1, 2\} \end{aligned}$$

4b: Subproblemet (för fixerat y):

$$\begin{aligned} \psi(\bar{y}) = \min \quad & -8x_1 - 7x_2 - 5x_3 - 3x_4 - 6x_5 - x_6 + 3\bar{y} \\ \text{då} \quad & 5x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 2x_4 + 4x_5 + x_6 \leq 8 + 2\bar{y} \\ & x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6 \leq 1 \\ & x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6 \geq 0 \end{aligned}$$

LP-dualen av subproblemet:

$$\begin{aligned} \psi(\bar{y}) = \max \quad & (-8 - 2\bar{y})u_0 - u_1 - u_2 - u_3 - u_4 - u_5 - u_6 + 3\bar{y} \\ \text{då} \quad & -5u_0 - u_1 \leq -8 \\ & -4u_0 - u_2 \leq -7 \\ & -3u_0 - u_3 \leq -5 \\ & -2u_0 - u_4 \leq -3 \\ & -4u_0 - u_5 \leq -6 \\ & -u_0 - u_6 \leq -1 \\ & u_0, u_1, u_2, u_3, u_4, u_5, u_6 \geq 0 \end{aligned}$$

De duala bivillkoren kan skrivas som $U = \{u : 5u_0 + u_1 \geq 8, 4u_0 + u_2 \geq 7, 3u_0 + u_3 \geq 5, 2u_0 + u_4 \geq 3, 4u_0 + u_5 \geq 6, u_0 + u_6 \geq 1, u_0, u_1, u_2, u_3, u_4, u_5, u_6 \geq 0\}$.

Benders masterproblem:

$$\begin{aligned} \min \quad & q \\ \text{då} \quad & q \geq (3 - 2u_0^{(l)})y - 8u_0^{(l)} - u_1^{(l)} - u_2^{(l)} - u_3^{(l)} - u_4^{(l)} - u_5^{(l)} - u_6^{(l)} \text{ för alla } l \\ & y \in \{0, 1, 2\} \end{aligned}$$

Metoden itererar mellan subproblemet och masterproblemet. Subproblemet löses för givna värden på y , och ger en övre gräns, $h(\bar{y})$, samt en ny lösning, $u^{(l)}$, till masterproblemet. Masterproblemet löses med alla kända $u^{(l)}$, och ger en undre gräns, samt nya $\bar{y}$ till subproblemet. Metoden avslutas då den undre gränsen är lika med den övre.

4c: För $\bar{y} = 0$: Primalt:

$$\begin{aligned} \psi(0) = \min \quad & -8x_1 - 7x_2 - 5x_3 - 3x_4 - 6x_5 - x_6 \\ \text{då} \quad & 5x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 2x_4 + 4x_5 + x_6 \leq 8, 0 \leq x \leq 1 \end{aligned}$$

Den primala lösningen till det kontinuerliga kappsäcksproblemet med $b = 8$ blir som följer: $x_2 = 1$, $\hat{b} = 4$, $x_3 = 1$, $\hat{b} = 1$, $x_1 = 0.2$, $\hat{b} = 0$, $x_4 = 0$, $\hat{b} = 0$, $x_5 = 0$, $\hat{b} = 0$, $x_6 = 0$, med målfunktionsvärde -13.6 .

Dualen: $\psi(0) = \max -8u_0 - u_1 - u_2 - u_3 - u_4 - u_5 - u_6$ då $u \in U$.

Den duala lösningen blir först $u_1 = 0$, $u_4 = 0$, $u_5 = 0$ och $u_6 = 0$, sedan $u_0 = 1.6$, och därefter $u_2 = 0.6$, $u_3 = 0.2$. Vi har $\psi(0) = -13.6$, vilket ger $\bar{v} = -13.6$.

Benderssnittet blir $q \geq 2.2y - 13.6$.

Benders masterproblem:

$$\begin{aligned} \min \quad & q \\ \text{då} \quad & q \geq -0.2y - 13.6 \\ & y \in \{0, 1, 2\} \end{aligned}$$

Den bästa lösningen är $y = 2$ med $q = -14$. Vi har nu $-16 \leq v^* \leq -14$.

För $\bar{y} = 2$: Primalt:

$$\begin{aligned} \psi(0) = \min \quad & -8x_1 - 7x_2 - 5x_3 - 3x_4 - 6x_5 - x_6 + 6 \\ \text{då} \quad & 5x_1 + 4x_2 + 3x_3 + 2x_4 + 4x_5 + x_6 \leq 12, 0 \leq x \leq 1 \end{aligned}$$

Den primala lösningen till det kontinuerliga kappsäcksproblemet med $b = 12$ blir som följer: $x_2 = 1$, $\hat{b} = 8$, $x_3 = 1$, $\hat{b} = 5$, $x_1 = 1$, $\hat{b} = 0$, $x_4 = 0$, $\hat{b} = 0$, $x_5 = 0$, $\hat{b} = 0$, $x_6 = 0$, med målfunktionsvärde $-20 + 6 = -14$.

Dualen: $\psi(2) = \max -12u_0 - u_1 - u_2 - u_3 - u_4 - u_5 - u_6$ då $u \in U$.

Den duala lösningen blir först $u_4 = 0$, $u_5 = 0$ och $u_6 = 0$, sedan $u_0 = 1.5$, och därefter $u_1 = 0.5$, $u_2 = 1$, $u_3 = 0.5$. Vi har $\psi(2) = -14$, vilket ger $\bar{v} = -14$.

Benderssnittet blir $q \geq -14$.

Benders masterproblem:

$$\begin{aligned} \min \quad & q \\ \text{då} \quad & q \geq -0.2y - 13.6 \\ & q \geq -14 \\ & y \in \{0, 1, 2\} \end{aligned}$$

Den bästa lösningen är $y = 2$ med $q = -14$.

Vi har nu $-14 \leq v^* \leq -14$, vilket visar att optimum är uppnått. Den optimala lösningen är alltså $x_1 = 1$, $x_2 = 1$, $x_3 = 1$, $x_4 = 0$, $x_5 = 0$, $x_6 = 0$, samt $y = 2$.

Svar i ord: Investera maximalt i utökad testningskapacitet.

Uppgift 5

5a: En maskin: Noderna 3 och 7 har udda valens. Dubblering av bågarna (3,5) och (5,7) är billigaste sättet att ge alla noder jämn valens. Kostnaden för turen blir $72 + 14 = 86$. Tiden blir 86, och fasta kostnaden 10. Målfunktionsvärdet blir då $86 + 86 + 10 = 182$.

5b: Två maskiner: Förslag på uppdelning:

Maskin 1: Tur 1-3-4-2-1. Kostnad: 36. Tid: 36.

Maskin 2: Tur 7-5-6-8-5-3-5-7. Kostnad: 50. Tid: 50.

Fast kostnad: 20. Maxtid: 50. Målfunktionsvärdet blir $36 + 50 + 20 + 50 = 156$.

5c: Tre maskiner: Förslag på uppdelning:

Maskin 1: Tur 1-3-4-2-1. Kostnad: 36. Tid: 36.

Maskin 2: Tur 5-6-8-5. Kostnad: 22. Tid: 22.

Maskin 3: Tur 7-5-3-5-7. Kostnad: 28. Tid: 28.

Fast kostnad: 30. Maxtid: 36. Målfunktionsvärdet blir nu $36 + 22 + 28 + 30 + 36 = 152$.

5d: Totala kostnaden blir lägst för tre maskiner.

5e: Med ovanstående turer fås följande kostnader, med f som fast kostnad:

En maskin: $172 + f$.

Två maskiner: $136 + 2f$.

Tre maskiner: $122 + 3f$.

En maskin är bäst om $172 + f \leq 136 + 2f$ och $172 + f \leq 122 + 3f$, vilket ger $f \geq 36$ och $f \geq 25$, dvs. om f är minst 36.

Två maskiner är bäst om $172 + f \geq 136 + 2f$ och $136 + 2f \leq 122 + 3f$, vilket ger $f \leq 36$ och $f \geq 14$, dvs. om f är mellan 14 och 36.

Tre maskiner är bäst om $172 + f \geq 122 + 3f$ och $136 + 2f \geq 122 + 3f$, vilket ger $f \leq 25$ och $f \leq 14$, dvs. om f är högst 14.

(Detta gäller för de turer vi hittat.)

Uppgift 6

6a: Finn billigaste uppspännande träd. Det har kostnad 58. Den längsta vägen i lösningen är 3-2-4-10-9-7-6-8-5, som innehåller 8 bågar. Den kan förbjudas med bivillkoret $x_{23} + x_{24} + x_{4,10} + x_{9,10} + x_{79} + x_{67} + x_{68} + x_{58} \leq 7$.

Lagrangerelaxation:

$$\begin{aligned} \varphi(u) = \min_{x \in T} & 10x_{12} + 16x_{14} + 5x_{1,10} + 11x_{23} + 4x_{24} + 14x_{35} + 13x_{38} + 9x_{47} + 11x_{48} + \\ & 9x_{4,10} + 6x_{58} + 7x_{67} + 6x_{68} + 10x_{78} + 7x_{79} + 12x_{7,10} + 3x_{9,10} + u(x_{23} + x_{24} + x_{4,10} + \\ & x_{9,10} + x_{79} + x_{67} + x_{68} + x_{58} - 7) = 10x_{12} + 16x_{14} + 5x_{1,10} + (11 + u)x_{23} + (4 + u)x_{24} + \\ & 14x_{35} + 13x_{38} + 9x_{47} + 11x_{48} + (9 + u)x_{4,10} + (6 + u)x_{58} + (7 + u)x_{67} + (6 + u)x_{68} + \\ & 10x_{78} + (7 + u)x_{79} + 12x_{7,10} + (3 + u)x_{9,10} - 7u. \end{aligned}$$

I ord: Öka kostnaden för alla bågar i den längsta vägen med u , och dra bort $7u$. T betecknar ett uppspännande träd.

För $u = 0$ fås samma MST som ovan, med kostnad $\varphi(0) = 58$. Detta ger en undre gräns på 58. En subgradient fås som antal bågar i vägen 3 - 5 minus 7, $\xi = 8 - 7 = 1 > 0$. En positiv subgradient betyder att lösningen inte är tillåten (vi får ingen övre gräns), samt att man bör öka u .

För $u = 1$ fås samma MST, förutom att båge (4,10) bytts mot (4,7), med kostnad 65, vilket ger $\varphi(1) = 65 - 7 = 58$, så undre gränsen ökar inte. En subgradient fås som antal bågar i vägen 3 - 5 minus 7, $\xi = 7 - 7 = 0$. Subgradient noll betyder att lösningen är tillåten, och vi får övre gräns 58. Vi inte vill ändra u . Lösningen innehåller nu faktiskt ingen väg med fler än 6 bågar. Övre och undre gräns är nu båda 58, så vi har funnit optimum.

6b: Finn först billigaste väg från nod 1 till nod 6. Vägen blir 1-10-9-7-6, som innehåller 4 bågar. Vi skapar nu ett bivillkor som säger att summan av flödet i alla bågar ska vara mindre eller lika med 3. Bivillkoret blir $x_{12} + x_{14} + x_{1,10} + x_{23} + x_{24} + x_{35} + x_{38} + x_{47} + x_{48} + x_{4,10} + x_{58} + x_{67} + x_{68} + x_{78} + x_{79} + x_{7,10} + x_{9,10} \leq 3$.

Lagrangerelaxation:

$$\begin{aligned} \varphi(u) = \min_{x \in V} & 10x_{12} + 16x_{14} + 5x_{1,10} + 11x_{23} + 4x_{24} + 14x_{35} + 13x_{38} + 9x_{47} + 11x_{48} + \\ & 9x_{4,10} + 6x_{58} + 7x_{67} + 6x_{68} + 10x_{78} + 7x_{79} + 12x_{7,10} + 3x_{9,10} + u(x_{12} + x_{14} + x_{1,10} + x_{23} + \\ & x_{24} + x_{35} + x_{38} + x_{47} + x_{48} + x_{4,10} + x_{58} + x_{67} + x_{68} + x_{78} + x_{79} + x_{7,10} + x_{9,10} - 3) = \\ & (10 + u)x_{12} + (16 + u)x_{14} + (5 + u)x_{1,10} + (11 + u)x_{23} + (4 + u)x_{24} + (14 + u)x_{35} + (13 + \\ & u)x_{38} + (9 + u)x_{47} + (11 + u)x_{48} + (9 + u)x_{4,10} + (6 + u)x_{58} + (7 + u)x_{67} + (6 + u)x_{68} + \\ & (10 + u)x_{78} + (7 + u)x_{79} + (12 + u)x_{7,10} + (3 + u)x_{9,10} - 3u. \end{aligned}$$

I ord: Öka kostnaden för alla bågar med u , och dra bort $3u$. V betecknar en väg från nod 1 till nod 6.

För $u = 0$ fås samma väg som ovan, med kostnad $\varphi(0) = 22$. Detta ger en undre gräns på 22. En subgradient fås som antal bågar i vägen minus 3, $\xi = 4 - 3 = 1 > 0$. En positiv subgradient betyder att lösningen inte är tillåten (vi får ingen övre gräns), samt att man bör öka u .

För $u = 1$ fås billigaste väg 1-10-9-7-6, med kostnad 26, vilket ger $\varphi(1) = 26 - 3 = 23$, vilket ger en högre undre gräns på 23. Subgradienten blir $\xi = 1 > 0$, så lösningen är inte tillåten (vi får ingen övre gräns), och vi bör öka u .

För $u = 2$ fås billigaste väg 1-10-7-6, med kostnad 30, vilket ger $\varphi(2) = 30 - 6 = 24$, vilket ger en högre undre gräns på 23. Vägen 1-10-7-6 innehåller bara 3 bågar, så den är tillåten. Subgradienten blir noll, vilket indikerar att vi inte vill ändra u . Kostnaden för vägen är 24, vilket blir en övre gräns.

Vi har en undre gräns lika med 24 och en övre lika med 24, så detta är optimum.